

Goodwill i almen praksis

Februar 2023

Goodwill er udtryk for den merværdi, en praksis med et etableret patientgrundlag har i forhold til en nystartet praksis uden patienter. Goodwillprocenten kan være en indikation for efterspørgslen efter den enkelte praksis. Goodwillprocenten stiger i 2022 fra 50 pct. til 55 pct.

Resumé

Færre handler og større efterspørgsel efter lægeklinikker

- Antallet af praksishandler inkl. nul-handler er faldet i 2022, og ligger nu på 209 handler, hvilket er det laveste antal de seneste 10 år.
- Goodwillprocenten stiger til 54,9 pct. i 2022, svarende til en stigning på 5,0 procentpoint, hvilket er den største stigning de seneste 10 år.
- Mere end ni ud af 10 almindelige handler handles med goodwill.
- Region Midtjylland har med 66,1 pct. den største goodwillprocent, mens Region Sjælland med 29,6 pct. har den laveste.

Flere almen praksis finder med succes en ny ejer

- Andelen af praksis, der lukkes uden en handel, har i perioden 2013 til 2019 ligget på 10 pct. eller derover, mens den de seneste tre år er faldet til et niveau omkring 5 pct.

Læger i Region Midtjylland betaler mest for nye lægeklinikker

- Der er markante forskelle i den pris, som de praktiserende læger betaler regionen for en ny praksis. I Region Midtjylland er gennemsnitsprisen 835.000 kr., hvorimod prisen i Region Nordjylland er 1.050 kr.

Kontaktoplysninger

Josephine Haumann
Økonom

Jha.plo@dadl.dk
Tlf. +45 35448384

Emma Skjold Lindegaard
Politik- og pressekonsulent

esl.plo@dadl.dk
Tlf. +45 21199862

Om goodwill

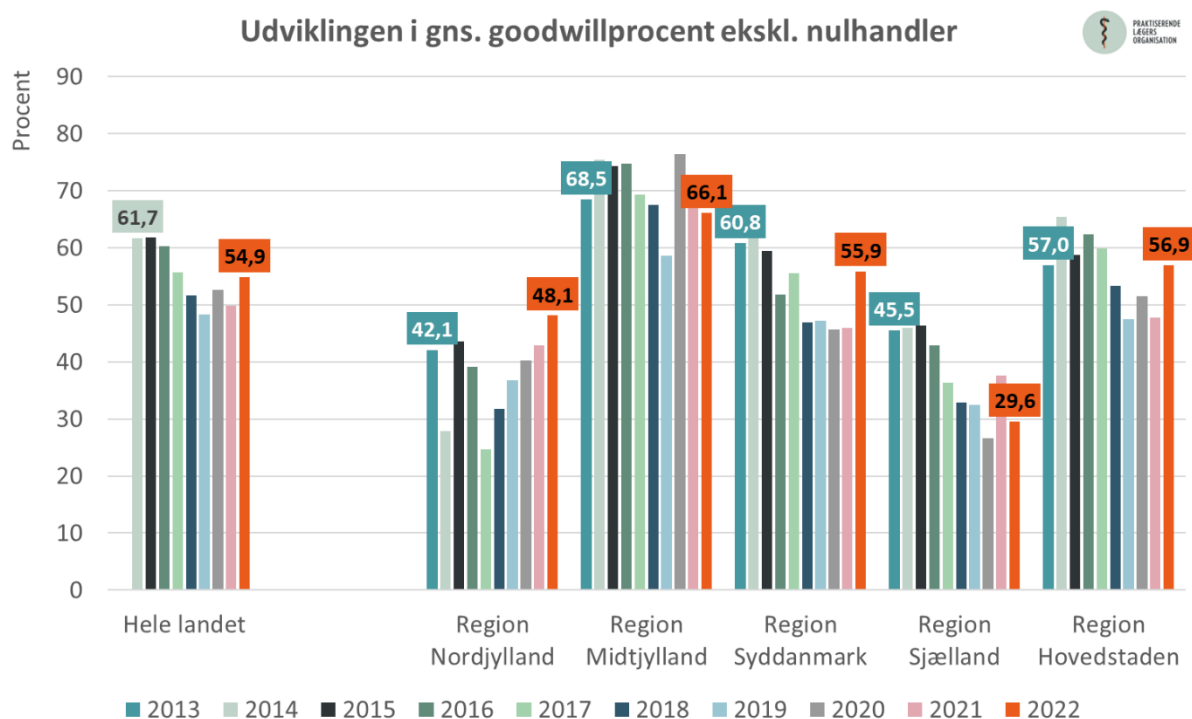
Goodwill bliver betalt, når alment praktiserende læger overtager en praksis med et allerede etableret patientgrundlag. Det tager normalt en årrække at opnå den samme indtægt i en nystartet praksis uden patientgrundlag sammenlignet med en etableret lægepraksis. Goodwill kan derfor betragtes som den merværdi, en etableret praksis har i forhold til en nystartet praksis uden patienter i form af forventet indtjening.

De praktiserende læger har kollegialt fastsat et loft for den pris, som en praksis kan handles til. Loftet betyder, at praktiserende læger maksimalt kan købe og sælge praksis til en pris beregnet som gennemsnittet af de tre sidste års omsætning tillagt 36 pct.

PLO's bestyrelse har besluttet, at der én gang om året offentliggøres tal for goodwill på lands- og regionsniveau. Til sidst i analysen kan alle tal ses i tabeller.

Goodwillprocent

Goodwillprocenten har de seneste år ligget på et stabilt niveau omkring de 50 pct. I 2022 stiger goodwillprocenten til 54,9 pct. Goodwillprocenten er dermed steget med 5,0 procentpoint i forhold til 2021, hvilket er den største stigning de seneste 10 år.

Note: Data for 2013 findes ikke på landsplan.

I 2014 lå den gennemsnitlige goodwillprocent på 61,7 pct., og der er altså sket et mindre fald i salgsværdien af almen praksis over årene. En af forklaringerne på den faldende goodwillprocent er, at der har været et fald i praktiserende læger, og det derfor bliver sværere at sælge praksis.

Regionen med den højeste gennemsnitlige goodwillprocent ekskl. nul-handler i 2022 er Region Midtjylland med 66,1 pct. Herefter kommer Region Hovedstaden med en goodwillprocent på 56,9 pct. Region Syddanmark har en goodwillprocent på 55,9 pct., mens Region Nordjylland har en goodwillprocent på 48,1 pct., hvilket er rekord i regionen i perioden. Region Sjælland har den laveste goodwillprocent svarende til 29,6 pct.

Region Syddanmark er den region, som oplever den største stigning i goodwillprocenten, svarende til 9,9 procentpoint, mens den største nedgang i goodwillprocenten finder sted i Region Sjælland med et fald på 8,0 procentpoint.

Udsvingene i goodwillprocenten kan være store fra år til år på regionalt niveau. Dette skyldes, at der i nogle regioner er forholdsvis få handler, hvorved den enkelte handel vægter meget i gennemsnittet. Samtidig er der stor variation i goodwill inden for regionerne, så gennemsnittet påvirkes også af, hvilke områder der er handlet praksis i.

Antallet af handler

Antallet af handler inklusive nul-handler¹ tog et spring opad i 2014 og har siden holdt et højere niveau end i de foregående år. I 2022 falder andelen dog for fjerde år i træk til 200 handler². Det svarer til et fald på 21 handler i forhold til året før, hvor der var 221 handler, og antallet af handler ligger nu på det laveste niveau for perioden.

I Region Sjælland, Hovedstaden, Syddanmark og Nordjylland sker der et fald i antallet af handler på henholdsvis otte, seks, fem og tre handler. Region Midtjylland oplever derimod som den eneste region, at antallet af handler stiger. Her er antallet steget med to handler.

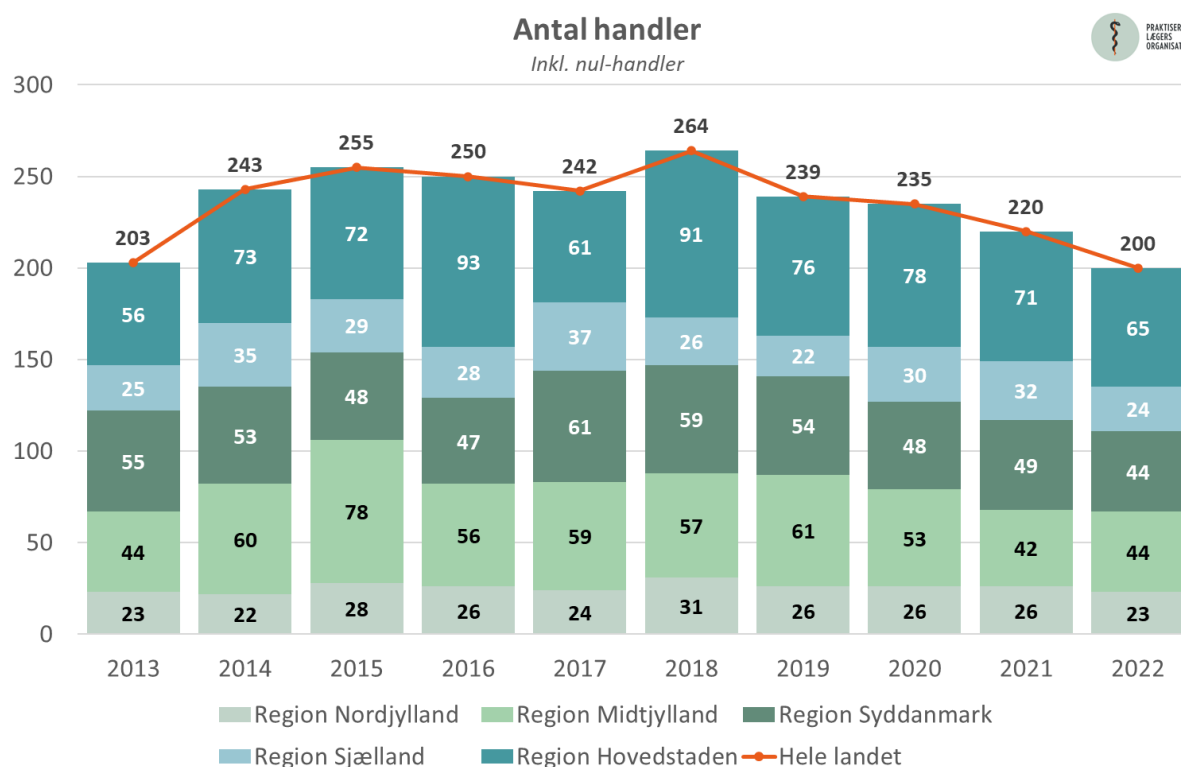
Den faldende tendens i antallet af handler kan i høj grad forklares ved, at der kommer flere ansatte læger i almen praksis¹. En kapacitet i almen praksis har traditionelt set været besat af

---

¹ En nul-handel er en handel uden goodwill.

² I opgørelsen af det samlede antal praksishandler indgår ikke handler med anpartsselskaber og 0-praksis. Praksis, der er lukket eller overdrages til kompagnoner, er medtaget som handler under den antagelse, at praksis ville have været solgt, hvis det havde været muligt.

en ejerlæge, men i de seneste år er der sket en udvikling mod, at flere af kapaciteterne i stedet bliver besat af ansatte læger. Når en læge bliver ansat i en kapacitet i stedet for, at kapaciteten bliver solgt til en ny læge, vil dette ikke fremgå som en handel.

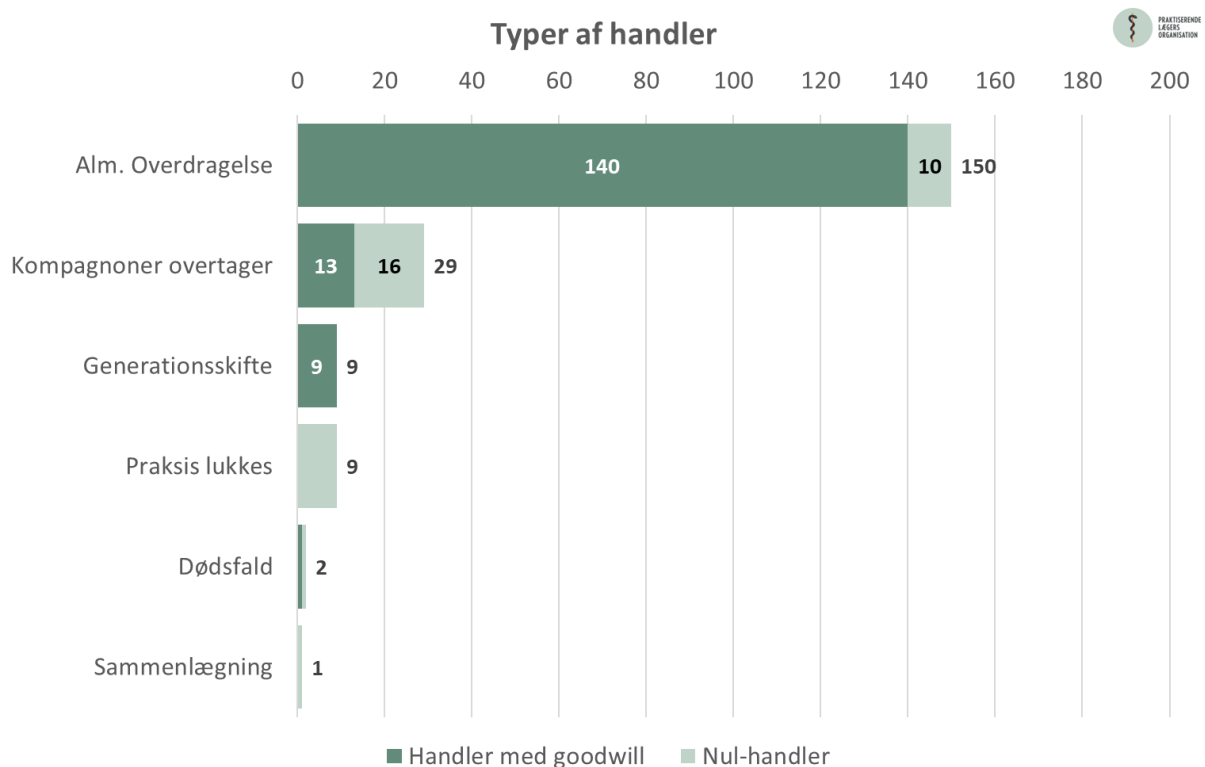
Typer af handler

Ud af de 200 praksishandler i 2022 var langt de fleste almindelige overdragelser (tre ud af fire handler). Derudover var der 29 handler, hvor kompagnonen overtog, og ni med generati-onsskifte. I ni ud af de 200 handler er praksis lukket uden handel. Praksis lukkes, hvis der ikke er nogen læger til at overtage den. Det er oftest i lægedækningstruede områder, at det ikke er muligt for de praktiserende læger at sælge deres praksis.

I 2022 var der i alt 37 nul-handler. Størstedelen af handlerne finder sted der, hvor kompagnonen overtager. Her er over halvdelen af handlerne nul-handler. Dette skyldes, at hvis en læge i et kompagniskab ikke kan finde en køber til sin andel/kapacitet, så skal kompagnonen ifølge overenskomstens § 20 overtage kapaciteten, med henblik på at få besat kapaciteten med en ny læge. Kompagnonen har derefter et år til at finde enten en køber eller en ansat

læge. Hvis dette ikke kan lade sig gøre, vil kapaciteten gå tilbage til regionen.³ Ved de handler, hvor kompagnonen overtager, laver lægerne ofte en indbyrdes aftale om, at hvis kapaciteten bliver solgt inden for et år, så deler de den eventuelle goodwill ved salget.

Ser man derimod på de almindelige overdragelser, så handles der med goodwill i mere end i ni ud af ti handler. Størstedelen af nul-handlerne finder altså sted der, hvor det ikke har været muligt at finde en ny læge til at overtage.

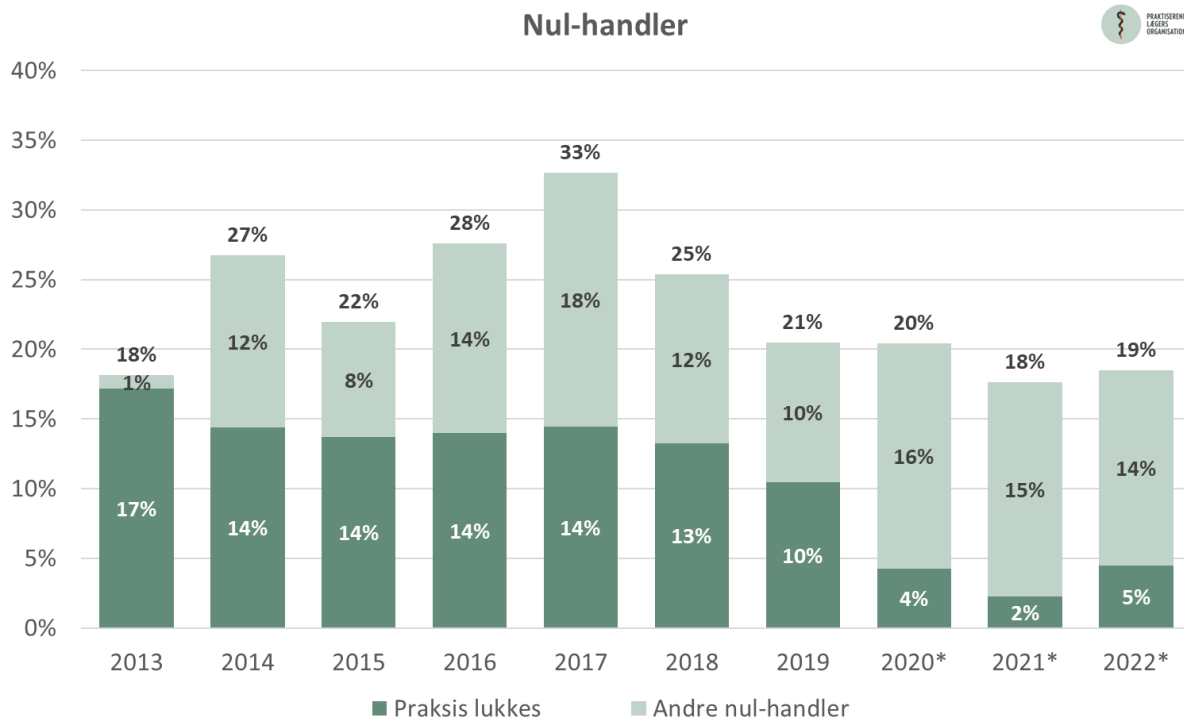

Andelen af nul-handler toppede i 2017, hvor én ud af tre handler var nulhandler. Efter 2017 falder andelen af nulhandler, og den har i de seneste fire år stabiliseret sig til at ligge på et niveau omkring de 20 pct. En høj andel af nul-handler er udtryk for, at der er mangel på læger, som ønsker at købe en praksis.

Ser man på de nul-handler, hvor praksis er lukket, fordi det ikke var muligt at finde en køber, så har andelen ligget på 10 pct. eller derover i perioden 2013 til 2019, mens den de seneste

³ Regionen kan beslutte at give dispensation for fristen på et år, hvis der generelt er rekrutteringsudfordringer i det geografiske område

tre år er faldet til et niveau omkring 5 pct. En lav andel af praksis med lukket for tilgang er positivt for lægedækningen, da det er et udtryk for, at færre praksis må lukke, uden at en ny læge overtager.

*0-praksis er taget ud af opgørelsen, da det altid vil være en nul-handel. 0-praksis opgøres først fra 2020.

Nyoprettede kapaciteter og praksis (0-praksis)

Regionerne kan udbyde nye praksis⁴ for at bidrage til at sikre den nødvendige lægedækning. Det er særligt relevant i de tilfælde, hvor en praksis lukkes, når der ikke har været nogen læge til at overtage denne. Det er også relevant i takt med, at behovet for flere praktiserende læger stiger, i en tid hvor den demografiske udvikling medfører et øget træk på almen praksis.ⁱⁱ

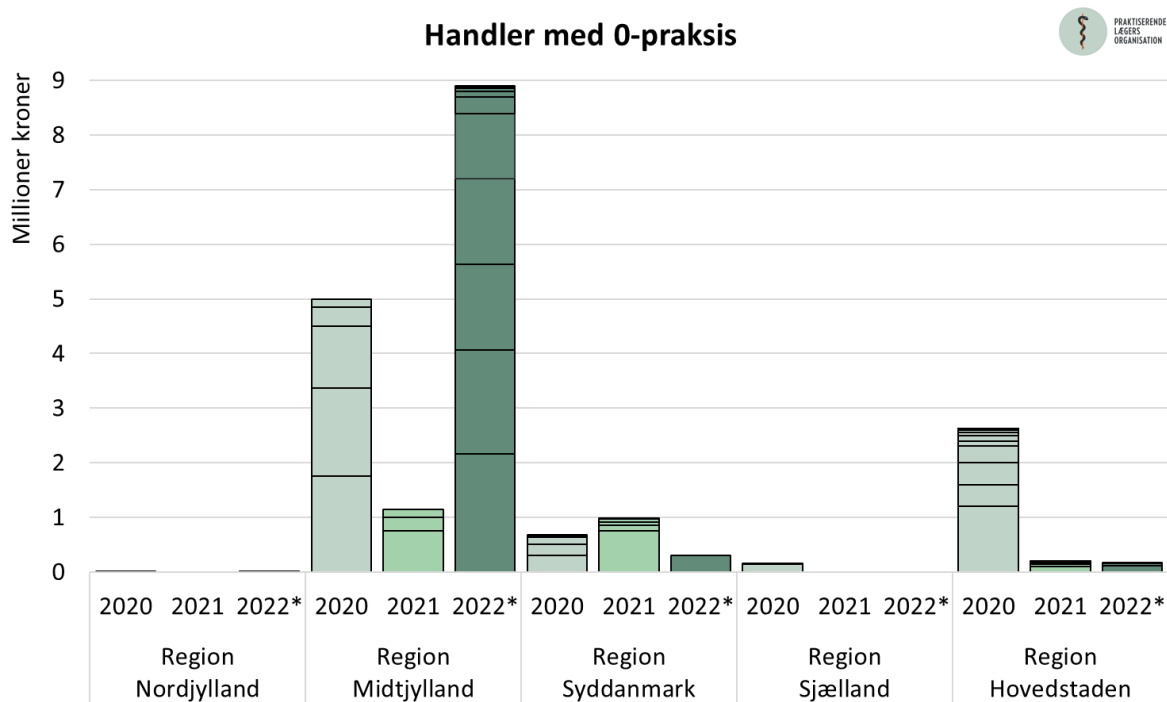
I 2020 blev der oprettet og solgt i alt 31 nye praksis, 18 i 2021, og i de første tre kvartaler af 2022 er der blevet oprettet 20 nye praksis.⁵

⁴ Når regionen udbyder nye kapaciteter, kan det enten udmøntes som en ny praksis, eller som en ekstra kapacitet til en allerede eksisterende praksis.

⁵ En læge får normalt noget tid, førend en ny kapacitet skal realiseres. Det er desværre ikke i alle tilfælde, at kapaciteten kan realiseres bl.a. fordi det kan være svært at finde lokaler, og kapaciteten vil i så fald gå tilbage til regionen.

Der er markante forskelle i den pris, som de praktiserende læger betaler regionen for en ny praksis. Fx har gennemsnitsprisen i Region Midtjylland de seneste tre år været 835.000 kr., hvorimod gennemsnitsprisen i Region Nordjylland har været 1.050 kr. Disse praksis har ingen goodwill, eftersom der ikke er noget patientgrundlag.

Prisfastsættelsen sker som udgangspunkt efter, at regionen har sendt 0-praksis i åbent udbud blandt speciallæger i almen medicin. Både i Region Midtjylland og i Region Nordjylland er pris dog ikke det eneste kriterium, da der også her lægges vægt på kvalitetskriterier, særligt kontinuitet i lægebemandingen.ⁱⁱⁱ

*2022 er kun indtil september.

Bilag

Antal praksishandler og gennemsnitlig goodwillprocent fordelt på region ekskl. nul-handler, 2013-2022

År	Antal hand- ler	Nulhandler			Gns. good- willprocent	Antal Max- handler
		Praksis lukkes	Praksissalg uden værdi	nul-handler i alt		
2013	203	28	9	37	-	0
2014	243	16	49	65	61,7	0
2015	255	18	38	56	61,8	0
2016	250	29	40	69	60,3	0
2017	242	18	61	79	55,7	0
2018	264	35	34	69	51,6	1
2019	239	25	24	49	48,4	0
2020	235	10	38	48	52,5	0
2021	220	5	35	40	49,8	0
2022	200	9	28	37	54,9	0

*Der findes ikke data for gns. goodwillprocent i 2013

Udviklingen i praksishandler inkl. nul-handler, 2013-2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antal handler	203	243	255	250	242	264	239	235	220	200
<i>Heraf</i>										
Delepraksis	33	36	35	26	38	23	16	10	22	12
Solopraksis	82	81	97	90	63	94	94	59	64	47
Kompagniskabspraksis	88	126	123	134	141	147	129	166	134	141
<i>Heraf</i>										
Lukning uden køber	28	16	18	29	18	34	25	10	5	9

Antal praksishandler og gennemsnitlig goodwillprocent fordelt på region ekskl. nul-handler, 2022

Region	Nul-handler					
	Antal handler ekskl. nul-handler	Praksis luk- kes	Praksissalg uden værdi	Nul- handler	Gns. good- will-procent	Største good- will-procent
Nordjylland	23	0	5	5	48,1	101
Midtjylland	44	0	5	5	66,1	118
Syddanmark	44	1	7	8	55,9	102
Sjælland	24	4	2	6	29,6	61
Hovedstaden	65	4	9	13	56,9	124
Hele landet	200	9	28	37	54,9	124

Antal praksishandler og gennemsnitlig goodwillprocent fordelt på region ekskl. nul-handler, 2020-2022

 PRAKTISERENDE LÆGERS ORGANISATION	Antal handler			Antal nul-handler			Gns. goodwillprocent		
	ekskl. nul-handler								
Region	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Nordjylland	20	23	16	7	4	5	40,3	42,9	48,1
Midtjylland	45	37	41	9	5	6	76,4	68,4	66,1
Syddanmark	39	39	39	10	10	8	45,7	46,0	55,9
Sjælland	18	19	18	12	13	7	26,6	37,6	29,6
Hovedstaden	68	63	53	10	8	12	51,5	47,7	56,9
Hele landet	190	181	167	48	40	38	52,7	49,8	54,9

ⁱ Figur 1.1 Antal praktiserende læger som dækker en kapacitet: https://www.laeger.dk/media/1e3cufft/plo_faktaark_2022.pdf

ⁱⁱ PLO, PLO Analyse: Antallet af ældre patienter hos de praktiserende læger stiger markant, 2019
https://www.laeger.dk/media/ffydpdlv/antallet_af_aeldre_patienter_pr_laege_stiger.pdf

ⁱⁱⁱ Dagens Medicin, Region Midtjylland indfører nye kriterier for salg af ydernumre i almen praksis, 2021
<https://dagensmedicin.dk/region-midtjylland-indfoerer-nye-kriterier-for-salg-af-ydernumre-i-almen-praksis/>